

Şiirin Kalbine Yolculuk

– M.Nihat Malkoç · 29 Aralık 2010

ŞİİRİN KALBİNE YOLCULUK...

M.NİHAT MALKOÇ

Hayatta ben de varım demenin, duyguların sığınağı olan kalplere kendi imzasını atma merakının ve endişesinin tecellisidir şiir. Bu imza, insanın varlığıyla beraber gönüllere atılmış ve bugün de atılmakta... Okuyucular bu söz imzasını kendine göre yorumlama çabası içerisinde ona yepyeni renkler ve şekiller vermekte, şiiri zenginleştirmektedirler. Bu açıdan bakınca şiiri yazan şair olsa da, onu şiir burçlarında dalgalandıran, ona katkıda bulunan okuyuculardır. Bu yüzden şairler, şiir gücünü açığa çıkaran okurlara çok şey borçludur.

Şiir, duygu dünyasına yapılan esrarengiz bir yolculuktur. İçselleştirilen duyguların paylaşılmasıdır şiir... Şiirin kalbine yapılan bitimsiz yolculuk bir çeşit define avcılığına benzer. Zaman zaman düşlenen gerçekleşse de çok kere hayal kırıklığının sancısı sarar benliğimizi. Altın peşinde koşan define avcısının, sarraftan altın (ç)alıp bu hayal kırıklığını örtmeye çalışması, imge avcılarının kısır döngü sarmalında debelendikten sonra hazır imgeleri (ç)almasıyla eşdeğer ahlakî bir zaaftır. Bu nasıl bir ruhtur ki emanet duygularla beslenir ve semirir. İmge hırsızlarının tekrara düşme korkusu da yoktur. Bu aslında bir çeşit hastalık halidir. Onlar hicaptan da mahrumdur. Başkalarının çöplüğünden medet umarlar. İmgelerin mahremine kapıdan giremeyenlerin bacadan inmesi ve böylece söz incilerini (t)aşırması üstatların ayranını kabartsa da onların güçlü söz kalelerini düşürmeye muvaffak olamaz.

Şiir sıradanlığı aşmak, mükemmele koşturaktır. Şiir yapısı imge taşlarıyla kurulur. Bilinmelidir ki imgesiz şiir sığdır ve okuyucuyu tembelliğe iter. Şairler de bir çeşit söz mühendisleridir. Şiirin kurgusu imgelerin yerli yerinde ve birbiriyle bağlantılı olarak sıralanmasıyla oluşur. İmgeler kelimelerin sınırlarını keşfetmekle şiire dönüşür. Şiiri klasik söz kalıbı olmaktan kurtaran ve nasihat veren didaktik bir parça olmaktan uzaklaştırıp derinleştiren ve okuyucunun algılarına emanet eden şairler, imge imparatorlukları kurarlar.

Şair imgelerin babası, imgeler şairin çocuğudur. İmge hırsızlığı yapmakla başkasının çocuğunu kaçırmak şeklen aynıdır. Şiir atlasında göz kamaştıran hissiyat kalelerinin muhtemel saldırılara karşı nasıl savunulacağı bir muammadır. Bu hususta şairin eli kolu bağlıdır. Ama taklitler hiçbir zaman aslın mertebesine ulaşamaz. Taklit sönmeye mahkûmdur.

Peki, şiir ne zaman tamamlanır? Şairin zihninde devam eden şiir bitmemiş sayılır. Onun içindir ki şiir zihnimizi tamamıyla terk edene kadar üzerinde çalışılmalıdır. Bir oturuşta yazılan şiirlerin bir okuyuşta tükenme tehlikeleri hep vardır. Hissiyatı süslemeden, olduğu gibi anlatmak şiirselliğe ihanettir. Soyutlaşan duygular, imgelerle el ele verip şiir göğünde birer bulut olurlar. Okuyucunun idrakiyle de çatlamış yürek topraklarına yağıp oraları bereketlendirirler. Soyutlamalar şiire renk verir. Şiir

soyutlamalarla derinleşir bir bakıma.

Bilindik sözcüklerden içi sırlarla dolu yeni dünyalar kuran şair, bizlere birer ipucu vererek bu renkli dünyayı anlamlandırmamızı ister. İşin bu noktasında kalp gözünün gücü girer devreye. Ufku geniş ve duygu heybesi dolu olanlar daha çok anlam ve sezgi biriktirirler dağarcıklarında. Öte yandan şiire anlam zenginliği katan imgeler, şiir okuyucusunun dünyasının genişliği kadar yer kaplar. Bazen alabildiğine genişler, bazen de küçülür imgelerin çağrışımları. Bu da şiir okuyucusunun 'ben'ini ve benliğini açığa çıkarır. Aklın sınırlarını zorlayan imgeler bir anlamda onları çözeceklerin, onlara kimlik ve kişilik kazandıracakların ruh dünyasına ayna tutarlar. İmgeler çok kere şairle şiir sever arasında düş köprüsü olurlar.

İmgeye bozulan tembel şiir okuyucularının serzenişlerine de şahit oluyoruz zaman zaman... Onlar şiirde her şeyin açık verilmesini, okuyucunun zorlanmamasını talep ediyorlar. Bu kişiler şiirle düzyazıyı birbirine karıştırdıklarının farkında bile değiller. Bu tip insanlar bununla da kalmayıp şiirde mutlak anlam ararlar; şiirin öğretici yönünü önemserler. Soyut şiirin babası Ahmet Haşim bu kişilere şöyle cevap veriyor: "Mana araştırmak için şiiri deşmek, şakıması yaz gecelerinin yıldızlarını ürperme içinde bırakan kuşu (bülbul) eti için öldürmekten farklı olmasa gerek. Et zerresi, susturulan o büyüleyici sesi karşılayabilir mi?"